ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞI

Güvenle
Büyü
Türkiye

DİŞ KLİNİK VE MUAYENEHANELERİNDE RİSK DEĞERLENDİRMESİ REHBERİ

risk almayın
önlem alın

AMAÇ

- Bu kontrol listesi, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete`de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği uyarınca diş klinik ve muayenehanelerinde risk değerlendirmesinin gerçekleştirilmesi sürecinde yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır.
- Kontrol listesi doğru bir şekilde uygulanıp, uygun olmadığını değerlendirdiğiniz konularda gerekli önlemler alındığı takdirde, bir yandan çalışanlar için sağlıklı ve güvenli işyeri ortamı sağlanacak diğer yandan iş verimliliği ve motivasyonları artacaktır.
-

YÜKÜMLÜLÜK

- Diş klinik ve muayenehaneleri için bu kontrol listesinin doldurularak işyerinde bulundurulması, belirli aralıklarla güncellenmesi ve bu değerlendirme sonucunda alınması öngörülen tedbirlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.
- Risk değerlendirmesi; diş klinik ve muayenehanelerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörlerin ortadan kaldırılması için yapılması gerekli çalışmaları kapsar.
- Risk değerlendirmesi çalışmalarının bir ekip tarafından yürütülmesi gerekmektedir. İhtiyaç duyulduğunda bu ekibe destek olmak üzere dışarıdaki kişi ve kuruluşlardan da hizmet alınabilir.
- 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazete`de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğine göre, diş klinik ve muayenehaneleri "tehlikeli" sınıfta yer almakta olup bu işyerlerinde; iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesi veya ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden bu hizmetin temin edilmesi yükümlülüğü 2013 yılı Temmuz ayında yürürlüğe girecektir. Bu tarihe kadar risk değerlendirmesini gerçekleştirecek ekipte iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin bulunması zorunlu olmayıp işveren(ler) ve çalışan(lar) birlikte risk değerlendirmesini gerçekleştirebileceklerdir.
- İşyerinde gerçekleştirilmiş olan risk değerlendirmesi; "tehlikeli" sınıfta yer alan işyerlerinde dört yılda bir yenilenir. İşyerinde herhangi bir değişiklik olması (örneğin yapıya ek bölümlerin eklenmesi vb.) durumunda ise bu sürelere bakılmaksızın yenilenmesi gerekmektedir.

İZLENECEK YOL

- Bu kontrol listesi, risk değerlendirmesi çalışmalarınıza yön vermek üzere hazırlanmış olup ihtiyaca göre detaylandırılabilir. İşyerinizi ilgilendirmeyen kısımları, kontrol listesinden çıkarabilir veya farklı tehlike kaynakları olması halinde ise ilaveler yapabilirsiniz.
- Kontrol listesinde, diş klinik ve muayenehanelerinde iş sağlığı ve güvenliği açısından olması/yapılması gerekenler konu başlığı ile birlikte cümleler halinde verilmiştir. Cümledeki ifade; işyerinizde gözlemlediğiniz duruma uyuyorsa "evet", uymuyorsa "hayır" kutucuğunu işaretleyiniz. "Hayır" kutucuğunu işaretleyerek doğru olmadığını düşündüğünüz her bir durum için alınması gereken önlemleri ilgili satırdaki karşılığına yazınız. Alınması gereken önlem ile ilgili sorumlu kişiler ve tamamlanacağı tarihi belirttikten sonra risk değerlendirmesini gerçekleştiren ekipteki kişilere dokümanın her bir sayfasını paraflatıp son sayfasının ilgili kısımlarını imzalatınız.
- Çalışanlar, temsilcileri ve başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar ve bunların işverenlerini; diş hastaneleri, klinikleri ve muayenehanelerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile düzeltici ve önleyici tedbirler hakkında bilgilendiriniz.
- Alınması gereken önlemlere karar verirken; riskin tamamen bertaraf edilmesi, bu mümkün değil ise riskin kabul edilebilir seviyeye indirilmesi için tehlike veya tehlike kaynaklarının ortadan kaldırılması, tehlikelinin, tehlikeli olmayanla veya daha az tehlikeli olanla değiştirilmesi ve riskler ile kaynağında mücadele edilmesi gerekmektedir.
- Önlemler uygulanırken toplu korunma önlemlerine, kişisel korunma önlemlerine göre öncelik verilmeli ve uygulanacak önlemlerin yeni risklere neden olmaması sağlanmalıdır.

KONTROL LİSTESİNDE YER ALAN YANGIN GİBİ KONU BAŞLIKLARI İÇİN İLGİLİ MEVZUATIN GEREKLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ ÇALIŞMALARINIZA ÖNEMLİ KATKI SAĞLAYACAKTIR.

ÖNEMLİ HATIRLATMALAR

- Bu kontrol listesi doldurulduktan sonra *HERHANGİ BİR KURUMA BİLDİRİM YAPILMAYACAKTIR*. İşveren tarafından, denetimlerde gösterilmek üzere *İŞYERİNDE SAKLANACAKTIR*.
- Diş klinik ve muayenehaneleri, bir apartman/bina/site içerisinde faaliyet göstermekte ise; apartman/bina/site yönetimi tarafından koordinasyonu sağlanan risk değerlendirmesi çalışması da diş hastaneleri, klinikleri ve muayenehanelerinde gerçekleştirilecek risk değerlendirmesinde dikkate alınır.
- Uygun olmadığını düşündüğünüz durumlar için belirlediğiniz her bir alınması gereken önlemin takibi yapılmalı ve sorumlu kişilerce, öngörülen tarihe kadar gerçekleştirildiğinden emin olunmalıdır.

DİŞ KLİNİĞİ/MUAYENEHANE **Unvanı:** **Adresi:**	DEĞERLENDİRMENİN YAPILDIĞI TARİH GEÇERLİLİK TARİHİ

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
GENEL	Zemin kayma veya düşmeyi önleyecek şekilde uygun malzeme ile kaplanmıştır ve iç ve dış zeminler (salon girişi, merdivenler vs.)düzenli olarak kontrol edilmektedir.			*Çalışma alanlarında dökülen malzemeler veya diğer sebeplerden ötürü kayganlaşmış zeminler ya da geçitler derhal temizlenmektedir.*		
	Zeminde çökme, erime vb. deformasyonlar bulunmamaktadır.			*Eskime veya hasarlanma halinde onarım yapılmaktadır.*		
	Aynalar da dâhil cam yüzeyler (cam aksamlı mobilyalar, kapı, pencere vb.) uygun şekilde monte edilmiş, yüzeyler üzerinde kırık ve çatlak gibi hatalar bulunmamaktadır.					
	Merdiven genişlikleri ve basamak yükseklikleri uygundur.					
	Merdivenler boyunca tırabzanlar mevcuttur.					
	Tırabzan ayakları arasında uygun aralıklarla dikmeler veya düşmeyi önleyecek kapalı bloklar mevcuttur.					
	Temizlik yapılan alanda kaymayı önlemek için gerekli önlemler alınmaktadır.			*Çalışma yapılan alanlarda, uyarı levhaları vb. konulmaktadır.*		
	Bütün alanlar iyi aydınlatılmıştır. Pencere alanı yeterince büyüktür ve doğal aydınlatmadan yeterince faydalanılmaktadır.					

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
İŞYERİ DÜZENİ VE HİJYEN	Aydınlatma armatürlerinden / donanımlarından ya da pencerelerden kaynaklanan göz kamaştırıcı parıltılardan kaynaklanan riskler önlenmiştir.					
	Temiz hava akımı bulunmaktadır ve tüm alanlar düzenli olarak havalandırılmaktadır.			*Klinik/Laboratuvar hava ortamına yayılmış gaz, parçacık gibi hava kirliliğini dışarı atarak çalışma ortamı havasını daima temiz tutacak düzeyde doğal havalandırma veya daima çalışır durumda cebri havalandırma sistemi sağlanmıştır.*		
	Çalışanlar, işlerini bitirdikten sonra bütün malzemeleri yerlerine düzenli olarak yerleştirmektedir.					
	İşyerinin temizliği düzenli olarak yapılmaktadır ve çalışma ortamında, hijyen açısından gerekli şartlar sağlanmaktadır.					
	Çalışma esnasında kullanılan aletler, kullanım sonunda uygun şekilde temizlenmekte ve sterilize edilmektedir.					
	Çalışma alanı çalışanların rahat çalışmasını sağlayacak genişliktedir.					
	Çöpler ve atıklar düzenli olarak ve uygun şekilde toplanmaktadır.					
	Çöp kutuları, her boşaltmadan sonra dezenfekte edilmektedir.					
	Sterilizasyon amaçlı kullanılan araç ve malzemelerin kullanım talimatları hazırlanmıştır.					

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
	Tüm çalışanlara enfeksiyon riskini azaltmak için genel hijyen bilgisi verilmiş ve gerekli önlemler alınmıştır.			*Çalışma ortamında enfeksiyon kontrolü yapılmakta ve bu konuda çalışanlar için farkındalığın artırılmasına yönelik programlar uygulanmaktadır.*		
MAKİNELER, EL ALETLERİ VE YARDIMCI APARATLAR	Makineler için üretici firmadan, kullanım kılavuzları temin edilmiştir ve makineler kılavuza uygun olarak kullanılmaktadır.			*Kullanım kılavuzlarının doğru ve güvenli kullanım, bakım, vb. konularda yetersiz kaldığı durumlarda ek kullanma talimatları hazırlanmaktadır.*		
	Özellikle hareketli parçaları olan makineler/aletler, üreticisinin talimatları doğrultusunda koruma panelleri vb. önlemler ile koruma altına alınmıştır.			*Güvenli dental aletlerin seçimine dikkat edilmektedir.*		
	İşveren makine koruyucularının çalışanlar tarafından uygun olarak kullanıp kullanılmadığını kontrol etmektedir.					
	İmalatçının talimatları doğrultusunda tüm makinelerin günlük bakımları ve periyodik kontrolleri yapılmaktadır.					
	Lazer ile çalışan cihaz, el aletleri ya da teknik aparatlar sadece özel eğitim almış çalışanlar tarafından ve gerekli önlemler alınarak kullanılmaktadır.			*Çalışanların uygun nitelikte KKD kullanmaları sağlanmaktadır ve sadece lazerle çalışanların değil diğer kişilerin de ışınlara maruz kalmaması için önlemler alınmıştır.*		
	Röntgen cihazları sadece özel eğitim almış çalışanlar tarafından ve gerekli önlemler alınarak kullanılmaktadır.			*Cihazlar, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak uygun mekanlarda ve yetkili kişiler tarafından kullanılmaktadır.*		

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
ELEKTRİK	Elektrik/sigorta kutuları kilitlenmiş, yetkisiz kişilerin erişimleri önlenmiştir.					
	Kaçak akım rölesi ana elektrik hattına bağlanmıştır.					
	Tüm sigortaların korunaklı yerlerde olması sağlanmıştır.					
	Çalışmalar sırasında kullanılan kablolu aletler takılma veya düşmeyi önleyecek şekilde kullanılmaktadır.			*Kablolu aletler kullanıldığında en yakın prize takılmakta ve uzatma kabloları çalışanların takılıp düşmeyeceği şekilde sabitlenmektedir.*		
	Elektrikle ilgili bağlantılar sürekli kontrol edilmektedir.			*Çalışanlar, hasar görmüş prizleri, yanlış bağlanmış soketleri hasarlı kabloları fark ettiklerinde yetkili bir kişiye haber vermeleri konusunda bilgilendirilmiştir. Bu tür hasar ve arızalar derhal giderilmektedir.*		
	Ekipmanların elektrik aksamına su veya diğer sıvılar temas ettirilmemektedir.			*Elektrikli ekipmanlar su ve kimyasal içerikli ürünlerden uzakta saklanmakta ve kuru elle kullanılmaktadır*		
PSİKOSOSYAL ETMENLER	Çalışanların mesai saatleri mevzuata uygun olarak düzenlenmektedir.					
	Fazla mesai uygulaması planlıdır ve çalışanlar önceden haberdar edilmektedir.					
	Çalışanların psikolojik tacize veya şiddete maruz kalmamaları için gerekli önlemler alınmıştır.			*Hekimin, birden fazla hasta yakını ile görüşürken yalnız bırakılmaması sağlanmaktadır.*		
	Yoğun çalışmaların yapıldığı alanlara, muayenehanelere ve laboratuvarlara, ziyaretçilerin veya hastaların, girişleri kontrollü olarak sağlanmaktadır.					

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
ERGONOMİ	Çalışanların uzun süre aynı pozisyonda veya fiziksel anlamda zorlayıcı çalışmaları (ağır yük kaldırma dahil) engellenmektedir.			*Çalışanlar sırt ağrısı, boyun ya da omuz incinmesi ve ayak ya da bacaklarda ağrı gibi kas ve iskelet sistemi hastalıklarına karşı bilgilendirilmiştir (çalışma sırasında uygun aralıklarla ara verilmekte ve basit egzersizler yapılmaktadır).*		
	Çalışanlar işlerini yaparken çok uzak mesafelere uzanmak zorunda kalmamaktadır.					
	Çalışma ortamında çalışanların uygunsuz pozisyonlarda çalışmasını gerektiren durumlar bulunmamaktadır.			*Çalışanlar, çalışma sırasındaki duruş pozisyonları ve çalışma şekilleri ile ilgili ergonomi prensipleri konusunda bilgilendirilmiştir.*		
	Çalışanlara, yaptıkları işe uygun masa, sandalye veya destek ekipman sağlanmaktadır.			*Diş koltuğu ve açısı hekimin uygun şekilde çalışmasını sağlayacak özelliktedir.*		

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
KİMYASALLAR	Tehlikeli kimyasallar yerine tehlikeli olmayan veya daha az tehlikeli olanlar kullanılmaktadır.			*Satın alma işlemlerinde (mümkün olduğu takdirde) tehlikeli olmayan veya daha az tehlikeli kimyasalların satın alınması sağlanmaktadır.*		
	Çalışanlar, laboratuvar/klinik koşullarına uygun kullanma kılavuzu bulunmayan ya da kullanma talimatı henüz hazırlanmamış tehlikeli kimyasalları kullanmamaları konusunda talimatlandırılmıştır.					
	Gaz veya toz gibi zarar verici emisyona sebep olabilecek kimyasal maddelerin açıkta bulunduğu işlemin yapıldığı yerde zararlı emisyona maruz kalmamak için vakum özelliği olan davlumbaz tesisatı veya benzeri bir sistem kurulmuştur.					
	Kimyasalların üzerinde uygulama yöntemi, kullanılacak koruyucu ekipman ve zararlarını gösteren etiketler mevcuttur.					
	Kimyasal maddelerin saklama koşullarına uyulmakta, bu malzemeler ısı, ışık ve diğer malzemelerden uzakta muhafaza edilmektedir.					

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
ACİL DURUMLAR	Yeterli sayıda yangın söndürücü mevcuttur ve son kullanma tarihleri ve basınçları kontrol edilmektedir.			*Yangın söndürme tüplerine ulaşmayı engelleyen faktörler ortadan kaldırılmakta ve son kullanma tarihlerini rutin olarak kontrol eden personel görevlendirilmektedir.*		
	Yangın merdivenine açılan acil çıkış kapıları kilitli değildir ve dışa doğru açılacak şekilde tasarlanmıştır.					
	Acil çıkış kapılarına ulaşımı engelleyecek faktörler ortadan kaldırılmıştır ve yangın merdivenleri amacı dışında kullanılmamaktadır.			*Yangın merdivenleri rutin olarak kontrol edilip temizlenmektedir ve çalışan tüm personele gerekli uyarılar yapılmıştır.*		
	Yanıcı gazlarla yapılan çalışmalara (örneğin laboratuvarlarda ateş kaynağı olarak doğal gaz kullanımına) karşı gerekli önlemler alınmaktadır.					
	Kompresörün güvenli çalışmasını sağlayacak tedbirler alınmıştır ve patlamalara karşı dayanıklı yerde ve çalışanlardan yeterince uzaktadır.					
	Acil duruma neden olan olaya ilişkin iletişime geçilecek (yangın, gaz kaçağı, deprem vb.) telefon numaraları görünür yer(ler)e asılmıştır.					
	Kapı ve kaçış yollarını gösteren acil durum levhaları uygun yerlere yerleştirilmiş, yangın merdiveninde ışıklandırma sağlanmıştır.					
	Acil durumlarda çalışanlar ne yapması gerektiğini bilmektedir.					

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
BİYOLOJİK ETKENLER	Biyolojik etkenlere maruz kalan veya kalabilecek çalışan sayısı, mümkün olan en az sayıda tutulmuştur.					
	Çalışma süreçleri ve teknik kontrol önlemleri, biyolojik etkenlerin ortama yayılmasını önleyecek veya ortamda en az düzeyde bulunmasını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir.					
	Tıbbi ve biyolojik atıkların gerektiğinde uygun işlemlerden geçirildikten sonra çalışanlar tarafından güvenli bir biçimde toplanması, depolanması ve işyerinden uzaklaştırılması, güvenli ve özel kapların kullanılması da dâhil uygun yöntemlerle yapılmaktadır.					
	Çalışanların, biyolojik etkenlere maruz kalabileceği alanlarda yiyip içmeleri engellenmektedir.			*Çalışanlara eğitim verilip, bu alanlara uyarıcı levhalar asılmıştır.*		
	Çalışma ortamında sterilizasyon/dezenfeksiyon sağlanmaktadır.			*Mukoza, kan, kan ürünleri ve kan ile kontamine vücut sıvıları ile teması olan kontamine olmuş tıbbi alet ve ekipmanları kullanmak zorunda kalan tüm çalışanlar için uygun kişisel koruyucu donanım(eldiven, maske vb.) kullanımı da dahil gerekli tedbirler alınmıştır. Ayrıca çalışanlara, göz yıkama sıvıları, cilt antiseptikleri gibi uygun ve yeterli temizlik malzemeleri sağlanmıştır.*		

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

Konu Başlığı	Kontrol Listesi	Evet ☺	Hayır ☹	Alınması Gereken Önlem *(açıklamalar örnek olarak verilmiştir)*	Sorumlu Kişi	Tamamlanacağı Tarih
KAZALAR VE HASTALIKLAR	Çalışanların işe giriş raporları ve periyodik kontrolleri yaptırılmaktadır.			*İşyeri ortamında bulunan biyolojik, kimyasal veya fiziksel etkenlere maruz kalması muhtemel tüm çalışanlar işyeri hekimi tarafından kontrol edilmektedirler.*		
	İş kazaları ve meslek hastalıkları vakaları Sosyal Güvenlik Kurumuna rapor edilmektedir.			*www.sgk.gov.tr adresinden iş kazası ve meslek hastalıkları bildirim formu ile elektronik olarak yapılmaktadır.*		
	Daha önce meydana gelmiş kazalar incelenerek kayıt altına alınmış, tehlike kaynakları tespit edilerek ileride benzer kaza ile karşılaşmamak için gerekli önlemler alınmıştır.					
EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME	Çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim almışlardır.			*Çalışanlara işe başlamadan önce ve ihtiyaç halinde yenileme eğitimi veya ilave eğitim verilmektedir.*		
	Çalışanlar yaptıkları işle ilgili olarak gerekli eğitim ve bilgiye sahiptir.					
	Çalışanlar biyolojik etkenlerle çalışma sırasında maruz kalabileceği riskler konusunda bilgilendirilmiştir.					
	Çalışanlar tehlikeli kimyasallarla çalışma sırasında maruz kalabileceği riskler konusunda bilgilendirilmiştir.					
	Çalışanlar kullandıkları araç ve gereçlerin güvenli kullanımı ve bakımı konusunda eğitilmiştir.					
	Eğitim ve bilgilendirme ile ilgili belgeler kayıt altına alınmakta ve kayıtlar uygun şekilde muhafaza edilmektedir.					

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.

İŞVEREN/VEKİLİ	İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI (varsa)	İŞYERİ HEKİMİ (varsa)	DESTEK ELEMANI (varsa)
Adı:	**Adı:**	**Adı:**	**Adı:**
Soyadı:	**Soyadı:**	**Soyadı:**	**Soyadı:**
İmza:	**Belge bilgileri:**	**Belge bilgileri:**	**Görevi:**
	İmza:	**İmza:**	**İmza:**

ÇALIŞANLAR VE TEMSİLCİLERİ (Ad, Soyad, Görev, İmza)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu doküman hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz.